

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 12 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 49¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Institucijos pavadinimas (rašto data ir Nr.)	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Ūkio ministerija	Kontrolinis pirkimas turėtų būti objektyviai pagrįsta ir tik specialiose srityse <i>ultima ratio</i> taikoma neplaninio patikrinimo priemonė, nes Lietuvoje ūkio subjektų veiklos priežiūra grindžiama teisės aktų reikalavimų pažeidimų prevencija. Kontrolinių pirkimų metodo taikymas turi būti proporcingas siekiamam tikslui įgyvendinti, ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, taikomas siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą. Nustatant kontrolinių pirkimų, atliekant ūkio subjektų veiklos priežiūrą, poreikį, reikėtų sistemaiškai įvertinti, ar nėra galimybių siekiamo tikslo (užtikrinti vartotojų interesų apsaugą) įgyvendinti mažiau ribojančiomis priemonėmis (pvz., vartotojų informavimas apie jų teises ginant teisėtus interesus), reikiamą informaciją gavus kitais teisėtais būdais.	Iš esmės atsižvelgta. 1. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, kompetentinga vartotojų apsaugos institucija (t. y. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba) privalo turėti įgaliojimus atlikti kontrolinius pirkimus (žr. reglamento 9 straipsnio 3 dalies d punktą). 2. Kontrolinį pirkimą, kaip ūkio subjektų veiklos patikrinimo būdą, reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas (žr. 36⁴ straipsnio 11 dalį). Pagal šio įstatymo 2 straipsnio 27 dalį kontrolinis pirkimas – tai prekių ir (ar) paslaugų pirkimas, vykdomas atliekant ūkio subjekto veiklos neplaninį patikrinimą, kurio tikslas – nustatyti, ar ūkio subjektas parduoda prekes ir (ar) teikia paslaugas laikydamasis teisės aktų nustatytų reikalavimų. 3. Įstatymo projekte numatyti Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos vykdomi kontroliniai pirkimai bus proporcingi siekiamiems tikslams įgyvendinti, nes šie įgaliojimai bus naudojami, siekiant nustatyti atvejus, kai masiškai pažeidžiami kolektyviniai vartotojų ekonominiai interesai, ir kai šių pažeidimų neįmanoma efektyviai patikrinti kitomis priemonėmis. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos kontroliniai pirkimai bus vykdomi <i>reklamos priežiūros srityje</i> (siekiant patikrinti reklamoje naudojamus teiginius), <i>nesąžiningos komercinės veiklos srityje</i> (siekiant patikrinti nurodomų kainų (nuolaidų, akcijų) tikslumą), <i>interneto prekybos srityje</i> (siekiant patikrinti, ar nekliudoma vartotojui pasinaudoti sutarties atsisakymo teise), <i>produktų saugos srityje</i> (siekiant patikrinti, ar subjektas vykdo VVTAT sprendimus netiekti nesaugaus produkto į rinką).

Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Ūkio ministerijos	1. Teisinis reguliavimas turi būti aiškus, sąvokos įstatyme turi būti vartojamos tiksliai, pagal jų tikrąją prasmę, taigi teisės aktų projektuose neturėtų būti vertinamojo pobūdžio sąvokų, taip pat nuostatų, kurios sudarytų galimybes normas interpretuoti subjektyviai ir priimti subjektyvius sprendimus, todėl siūlome apibrėžti sąvoką „didelė žala“ siūlomą Projekto 12 str. 2 d. 6 p., nes šiuo metu tokia sąvoka Vartotojų teisių apsaugos įstatyme nėra vartojama ir gali sukelti neapibrėžtumą vertinant kas yra didelė žala. Taip pat manome, kad tikslinga Projekte apsibrėžti kokį subjektų ratą apima „elektroninės informacijos prieglobos paslaugos teikėjai“ bei „tinklo paslaugų teikėjai“.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekte numatyta „veikla, dėl kurios kyla didelės žalos vartotojų kolektyviniams interesams rizika“ (interneto svetainių blokavimo kontekste). Pažymėtina, kad tokią sąlygą nustato Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2394 (žr. 9 straipsnio 4 dalies g punktą). Įstatymo projekte dėstomo 49¹ straipsnio 1 dalyje ši sąlyga yra detalizuota – didelės žalos vartotojų kolektyviniams interesams rizika kyla dėl šiurkštaus šio įstatymo, Civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo ar Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo pažeidimo. Sąvokų „elektroninės informacijos prieglobos paslaugos teikėjai“ ir „tinklo paslaugų teikėjai“ atskiras sritis reglamentuojantys įstatymai, kuriuose reglamentuojamas interneto svetainių blokavimas, neapibrėžia (Azartinių lošimų įstatymas, Lietuvos banko įstatymas, Švietimo įstatymas ir kt.). Be to, nėra pateiktas joks konkretus pasiūlymas dėl šių sąvokų apibrėžties.
	2. Atkreipiame dėmesį į tai, kad reikėtų suderinti Įstatymo 12 str. 2 d. 6 p. ir 49¹ str. vertinamuosius kriterijus, nes pagal Projekto 12 str. 2 d. 6 p. apriboti prieigą arba pašalinti informaciją būtina didelė žala tuo tarpu 49¹ str. 1 d. turi būti didelė žala dėl šiurkštaus pažeidimo, tuo pačiu siūlome nustatyti kas laikytina šiurkščiu pažeidimu.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekte dėstomos įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 6 punkto ir 49¹ straipsnio 1 dalies nuostatos neprieštarauja viena kitai, o viena kitą papildo. Įstatymo 12 straipsnyje reglamentuojami Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos įgaliojimai, jame numatomi nauji įgaliojimai, susiję su interneto svetainių blokavimu. 12 straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodyta sąlyga „veikla, dėl kurios kyla didelės žalos vartotojų kolektyviniams interesams rizika“ yra detalizuota 49¹ straipsnio 1 dalyje. Siekiant neapriboti pažeidimų sąrašo ir kiekvieną atvejį vertinti individualiai, sąvoką „šiurkštūs pažeidimai“ apibrėžti netikslinga. Pažymėtina, kad pagal 49¹ straipsnį kiekvienu atveju būtinas teismo (Vilniaus apygardos administracinio teismo) leidimas, t. y. teismas sprendžia, ar pažeidimas laikytinas šiurkščiu.
	4. Siūlome įvertinti 2018 m. kovo 1 d. Komisijos rekomendacijos (ES) 2018/334 Dėl veiksmingų kovos su neteisėtu turiniu internete priemonių aktualumą Projektui.	Atsižvelgta. Įstatymo projekto tikslai atitinka Komisijos rekomendacijoje (ES) 2018/334 nurodytą tikslą – mažinti Sąjungos vartotojams kylančius su neteisėtu turiniu internete susijusius pavojus.

 Teisingumo ministras
 Elvinas Jankevičius
 2018/11/20